

SVEBRA riktlinje SV-RI 2016:1

Kontroll och underhåll av handbrandsläckare

Branschföreningen SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag publicerar två typer av dokument. SVEBRA INFORMERAR (SV-INF) och SVEBRA RIKTLINJER (SV-RI). SVEBRA riktlinjer är rekommendationer för företag och organisationer som jobbar med och köper in tjänster och produkter inom brandsäkerhet.

Syfte

Den 17 augusti 2001 antogs SS 3656 – Svensk Standard för underhåll och omladdning av brandsläckare. Standarden gäller för samtliga typer av brandsläckare och för alla användningsområden, oavsett var de är installerade. Standarden uppdaterades 2018.

Syftet med SVEBRAs dokument för kontroll och underhåll av handbrandsläckare är att tillförsäkra kunder till SVEBRA företag en tillfredsställande funktions säkerhet även lång tid efter leverans av handbrandsläckaren.

Meningen är också att samordna medlemsföretagens instruktioner till ett för branschen gemensamt synsätt på dessa frågor.

SVEBRAs riktlinje är utformad i enlighet med svensk standard SS 3656:2018 Handbrandsläckare - Underhåll och omladdning kompletterad med uppgifter som medlemsföretagen godkänt.

Tillämpning

Medlemsföretag i SVEBRA har förbundit sig att tillämpa föreningens riktlinjer för kontroll och underhåll. Det gäller såväl i företagets egen verksamhet som vid marknadsföring och rådgivning till kunder och brukare.

Delar av SVEBRAs riktlinjer får uteslutas endast om det är motiverat av uppenbara tekniska skäl. Medlemsföretag har dock rätt att tillämpa mer omfattande riktlinjer där de finner att så är lämpligt.

Tillverkarens anvisning

Rutinkontroll, kontroll och underhåll, omladdning och verkstadsgenomgång ska ske enligt anvisning från tillverkarens eller tillverkarens representant.

Utbyte av komponenter och släckmedel

Endast komponenter och släckmedel som är godkända av tillverkaren eller av tillverkarens representant får användas.

Handbrandsläckare

Enligt standard är handbrandsläckare konstruerad för att förflytta och använda den bärandes och den väger max 20kg i funktionsdugligt skick.

Rutinkontroll

Med rutinkontroll avses den kontroll som utförs löpande av behörig person hos innehavaren eller utsedd representant.

Kontrollen ska utföras regelbundet. Intervallets längd anpassas till var handbrandsläckaren är placerad och vilken verksamhet den avser att skydda. Intervallet bör vara månatlig och inte överskrida 3 månader annat än i undantagsfall.

Vid kontrollen skall följande säkerställas att:

- släckaren är placerad på avsedd plats
- släckaren är tydligt skyltad
- släckaren inte är blockerad
- släckaren inte har några yttre synliga skador eller är korroderad
- släckaren har läsbar hanteringsinstruktion
- manometern visar rätt tryck
- släckaren är plomberad

Resultatet av rutinkontroll ska av den behöriga personen registreras i kontrolljournal.

Kontroll och underhåll

Kontroll och underhåll skall normalt utföras en gång om året av utbildad brandsäkerhetstekniker men kan ske oftare vid behov.

Brandsäkerhetstekniker är en person med utbildning, erfarenhet och kunskap om varje serviceåtgärd anvisad av tillverkare eller angiven i standarden. Brandsäkerhetsteknikern skall också ha tillgång till verktyg, reserv- och utbytesdelar, skriftliga instruktioner samt annan relevant utrustning.

En kontrolljournal skall finnas där varje släckare placeringsmässigt skall kunna identifieras.

Kontroll och underhåll skall utföras i enlighet med SS 3656 och tillverkarens anvisningar.

Vid underhållet skall rutinkontroll utföras samt följande säkerställas:

- Att släckaren inte har varit använd.
- Att slangen och dess munstycke fungerar
- Att o-ringar och tätningmembran är utbytta enligt tillverkarens anvisningar
- Att säkring är lätt att dra ut
- Att utlösningmekanismen fungerar utan att lösa ut släckaren
- Beroende på släckartyp
- trycksatta släckare ska ha godkänt tryck
- patronsläckare ska öppnas och behållarens insida, komponenter och släckmedel vara godkända. Drivgasflaska ska ha korrekt vikt.
- koldioxidsläckare har korrekt vikt
- plombering bytas
- korrekta uppgifter fyllas i på kontrolletikett

Kontrollerad och godkänd släckare skall märkas med dekal KONTROLLERAD.

Utbildad brandsäkerhetstekniker

SVEBRA har tagit fram en utbildning för certifiering av brandsäkerhetstekniker som innebär erforderlig kunskap för kontroll och underhåll av brandsläckare och brandposter.

Utbildningen är en tvådagars utbildning som avslutas med teoretisk examination. Kursen innehåller information om kända fel och brister som finns på brandsläckare och brandposter som finns på marknaden.

Utbildningen är giltig i fem år och genom medlemskap i SVEBRA får man kontinuerlig information om fel och brister på brandsläckare och brandposter.

Teknisk kommitté

SVEBRA har en teknisk kommitté som sammanfattar historiska fel och brister samt samlar ihop kunskap från tillverkare, tillverkarens representant och serviceföretag för att kunna spridas till brandsäkerhetstekniker i medlemsföretagen.

Felaktig släckare

Släckare eller komponent bedöms som olämplig om brandsäkerhetsteknikern anser att:

- funktionen är nedsatt
- de vid användning kan innebära fara

Om inte åtgärd för att rätta till ett fel kan vidtas omedelbart skall brandsäkerhetsteknikern avlägsna släckaren från dess normala plats och tydligt märka släckaren FUNGERAR EJ. Märkningen skall göras på framträdande plats och inkludera datum samt brandsäkerhetsteknikerns identifikationsmärke.

Om utbyte eller reparation av släckare inte kan ske i samband med underhållet skall brandsäkerhetsteknikern skriftligen informera innehavaren om bristen.

Verkstadsgenomgång

Utökade underhållsåtgärder i standard SS 3656 är det som vi brukar kalla för verkstadsgenomgång. Verkstadsgenomgång skall utföras i enlighet med SS 3656 och tillverkarens anvisningar.

Vid verkstadsgenomgång utförs en fullständig kontroll av släckarens funktion och packningar samt andra delar som slits ut eller åldras byts ut. Vid behov byts även släckmedlet. Tidsintervallet för verkstadsgenomgång är för:

- Vätskesläckare 5 år
- Pulver- och koldioxidsläckare 10 år

Efter utförd verkstadsgenomgång skall släckare märkas på kontrolletikett med VERKSTADSGENOMGÅNG UTFÖRD.

I samband med att verkstadsgenomgång utförs skall även återkommande kontroll utföras på gasflaskor och på vissa drivgaspatroner.

Slangprovning

I SS 3656, bilaga B står det att slangar som är försedd med avstängningsanordning eller är avsedd för koldioxidsläckare ska tryckprovas eller bytas ut mot ny i samband med verkstadsgenomgång.

Omladdning

Reglerna för omladdning anger att innehavaren skall tillse att släckare som tömts helt eller delvis laddas om eller byts ut. Omladdning skall ske enligt tillverkarens anvisning och släckaren märkas OMLADDNING UTFÖRD.

Pulversläckare skall laddas om i torra lokaler och under kortaste möjliga tid.

Vidare att det är väsentligt att undvika föroreningar eller blandning av olika pulver. Under inga förhållanden får AB- och B-pulver blandas.

Destruktion

Utbyte och/eller kassering av släckmedel, slangar och behållare skall ske enligt gällande lokala miljöföreskrifter och säkerhetsdatablad.

Ersättningsläckare

För att inte försämra brandsäkerheten vid kontroll och underhåll anger standarden att endast ett begränsat antal släckare får avlägsnas från ett område i samband med utökat underhåll. Vid behov bör ersättningsläckare placeras ut, tex genom lån eller som utbyte.

Kontrolletikett

Släckare skall förses med kontrolletikett. Den skall placeras så att den inte täcker någon del av tillverkarens märkning eller släckarens användarinstruktion. Den skall placeras vid sidan om ordinarie framsidesetikett.

På kontrolletiketten ska framgå namn och adress till leverantören som utfört kontroll och underhåll samt märke som identifierar och med datum (år och månad) när kontroll och underhåll utförts.

Kontrolljournal

Efter utförda kontroller och underhåll skall arbetet dokumenteras i en kontrolljournal där varje brandsläckare kan identifieras, tex genom ett unikt nummer.

I kontrolljournalen ska det också finnas information om var brandsläckaren finns, resultatet av kontrollen, dvs om släckaren är godkänd eller om några extra åtgärder behövs och vilket datum (år, månad och dag) kontroll och underhåll utfördes.

SVEBRA rekommenderar också att i kontrolljournalen ska även innehålla vilken typ av släckare det är och när nästa utökade underhåll skall genomföras.

Kontrolljournalen ska överlämnas till kund efter det att arbetet utförts.